

پیش‌بینی اثربخشی سازمانی بر اساس هوش هیجانی مدیران ورزشی استان لرستان

غلامرضا شعبانی بهار^{۱*}، ناصرالله عرفانی^۲، احمد رضا عزیزی^۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۹/۷، تاریخ تصویب: ۱۳۹۱/۱/۲۴

چکیده

هدف پژوهش پیش‌بینی اثربخشی سازمانی بر اساس هوش هیجانی مدیران ورزشی استان لرستان بود. طی یک تحقیق همبستگی از میان جامعه آماری مدیران ورزشی استان لرستان که تعداد آنها ۹۵ نفر بود، حجم نمونه بر اساس جدول کرجسی و مورگان ۷۶ نفر تعیین شد که به روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند و به پرسشنامه‌های هوش هیجانی گلمن و اثربخشی سازمانی راتر پاسخ دادند. داده‌ها با استفاده از آزمون آزمون t تک نمونه‌ای، ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام به گام به وسیله نرم افزار SPSS تحلیل شد. نتایج نشان داد بین مولفه‌های خودمدیریتی و مدیریت روابط هوش هیجانی با اثربخشی سازمانی مدیران ورزشی استان لرستان رابطه مستقیم معنی داری مشاهده شد ($P<0.05$). هم چنین نتایج نشان داد مولفه‌های خودمدیریتی و مدیریت روابط هوش هیجانی توان پیش‌بینی اثربخشی سازمانی مدیران ورزشی را دارند و $24/0$ واریانس اثربخشی سازمانی آنها را تبیین می‌کنند. بنابراین می‌توان نتیجه گیری کرد با افزایش هوش هیجانی مدیران ورزشی در زمینه خودمدیریتی و مدیریت روابط می‌توان اثربخشی سازمانی آنها را افزایش داد.

واژه‌های کلیدی

هوش هیجانی، اثربخشی سازمانی، مدیران ورزشی، استان لرستان.

مقدمه

رفتار کند که روحیه دیگران را بالا ببرد.
بنابراین عمدۀ ترین مسأله‌ی که در این مقاله به آن پرداخته شده است عبارت
اند از این که وضعیت هوش هیجانی و اثربخشی سازمانی مدیران ورزشی
چگونه است؟ آیا بن هوش هیجانی و اثربخشی سازمانی مدیران ورزشی رابطه
وجود دارد؟ و آیا به وسیله‌ی هوش هیجانی می‌توان اثربخشی سازمانی مدیران
ورزشی را تبیین و پیش بینی کرد؟

روش شناسی تحقیق

روش تحقیق همبستگی بود که اطلاعات آن به صورت میدانی جمع آوری
شد. جامعه آماری را مدیران و روسای ادارات ورزشی استان لرستان تشکیل
می‌دادند که تعداد آنها ۲۶۰ نفر بود. بر اساس جدول کرجسی و مورگان
حجم نمونه ۷۶ نفر تعیین شد که به روش تصادفی ساده انتخاب شدند. به
منظور گردآوری داده‌ها از دو پرسشنامه استفاده شد. جهت اندازه‌گیری
هوش هیجانی آزمودنی‌ها از پرسشنامه قابلیت‌های هیجانی و اجتماعی
گولمن (ESCI) (۲۰۰۰) و همکاران (۲۰۰۱) استفاده گردید. این پرسشنامه ۷۲
سوال دارد که به صورت یک طیف لیکرت پنج درجه‌ای تنظیم شده است.
سوال‌های با بار مثبت از ۱ تا ۵ و سوال‌های با بار منفی از ۵ تا ۱ نمره
گذاری می‌شود. این پرسشنامه چهار مولفه خودآگاهی، خودمدیریتی،
آگاهی اجتماعی و مدیریت روابط دارد. با عنایت به استاندارد بودن
پرسشنامه، روابی صوری آن به تایید استادان راهنمای و مشاور رسید و
ضریب پایایی آن به روش آلفای کرانباخ ۰/۷۶ محاسبه شد. پرسشنامه
هوش هیجانی به شیوه بازخورد ۳۶۰ درجه^۱ اجرا شد. جهت اندازه‌گیری
اثربخشی سازمانی از پرسشنامه ۳۴ سوالی راتر^۲ استفاده شد. سوال‌های
این پرسشنامه به صورت طیف لیکرت ۵ درجه‌ای از ۱ (کاملاً موافق) تا
پنج (کاملاً^۳) است که بر اساس آن می‌توان میزان اثربخشی سازمانی
مدیران را سنجید. روابی صوری^۴ این پرسش نامه به تایید استادان راهنمای
و مشاور رسید و پایایی آن به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۸ محاسبه شد. برای
تجزیه و تحلیل داده‌ها علاوه بر استفاده از جدول و نمودار، از شاخص‌های
مرکزی و پراکنده‌گی آمار توصیفی و به منظور آزمون فرضیه‌های تحقیق از
آزمون آتک نمونه‌ای، ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل گرسیون چندگانه
به روش گام به گام استفاده شد. در ضمن تجزیه و تحلیل داده‌ها به وسیله
نرم افزار SPSS انجام گرفت.

یافته‌های تحقیق

نتایج متغیرهای جمعیت شناختی نشان داد جنسیت افراد ۴۲/۱ درصد زن
و ۵۷/۹ درصد مرد بودند. سن ۶۱/۸ درصد بین ۳۰ تا ۴۰ و ۲۸/۹ درصد بین
۴۰ تا ۵۰ و ۹/۲ درصد بالاتر ۵۰ بود. تحصیلات ۶۶ درصد فوق دیپلم،
درصد لیسانس و ۵۰ درصد فوق لیسانس و بالاتر بود. ۳/۹ درصد نیز
تحصیلات خود را ذکر نکرده بودند. سابقه خدمت ۳۸/۲ درصد کمتر از ۵

امروزه بسیاری از سازمان‌ها دستخوش تغییرند و هر گونه تغییر نیازمند
کارکنان و مدیرانی است که انطباق پذیر بوده و با تغییرات سازگار شوند. در
این میان تعادل اجتماعی به شیوه‌ای شایسته و ثمربخش برای بیشتر مدیران
و رهبران به عنوان کلیدی در مدیریت تغییرات سازمانی اهمیت فراینده‌ای
دارد (بابایی و همکاران، ۱۳۸۴).

مطالعات نشان داده است که گوی رقبت آینده را مدیرانی خواهند برد که
بتوانند به طور اثربخش و با منابع انسانی خود ارتباط برقرار کنند. در این زمینه
هوش هیجانی یکی از عواملی است که می‌تواند به میزان زیادی در روابط
مدیران با اعضای سازمان نقش مهمی ایفا کند. در حقیقت هوش هیجانی
عامل تعیین کننده توفیق یا عدم توفیق مدیران می‌باشد. در این زمینه
گولمن (۲۰۰۲) چنین بیان می‌کند: «در بالاترین سطوح مدیریتی سازمان
که تفاوت‌های فنی اهمیت ناچیزی دارند، هوش هیجانی نقش بسیار مهمی
را ایفا می‌کند. به عبارت دیگر، هر چه فردی در رتبه بندی مجریان برتر در
رده بالاتری قرار می‌گرفت، نقش هوش هیجانی در اثربخشی او بیشتر
خود را نشان می‌داد. وقتی مجریان برتر را با متوسط‌ها در موقعیت‌های
ارشد رهبری مقایسه کردم، تقریباً ۹۰ درصد تفاوت عملکرد آنها به هوش
هیجانی^۵ مربوط می‌شد تا توانایی‌های شناختی که از آن برخوردار بودند
(خاکزادیان، ۱۳۸۷).

هاآنت و یوکل^۶ (۱۹۹۱) اعتقاد دارند که مدیریت موضوعی است که از دیرباز
نظر محققان و عامه مردم را به خود جلب کرده است. اما پژوهش‌های علمی
دریاره مدیریت صرفاً از قرن بیستم آغاز گردید و محور اصلی بیشتر تحقیقات،
عوامل تعیین کننده اثربخشی مدیران بوده است.

محققانی همچون کونی و همکاران (۱۹۹۱) موضوعاتی هم چون مدیران
چگونه افرادی هستند؟ چه کارهایی انجام می‌دهند؟ چگونه در کارکنان خود
انگیزه ایجاد می‌کنند، چه طور مناسب با موقعیت پیش آمده به سبک‌های
مخالف رفتار می‌کنند؟ و چه طور در سازمان‌های شناسان ایجاد تغییر می‌کنند؟

Coney, F.B. and K.S. گلمان و همکاران (۲۰۰۲) اظهار دارند که، مدیران در ایفای نقش خود
تعاملات گسترده‌ای با دیگران داشته و بیش از سایر افراد سازمان به مهارت
های هیجانی و دامنه وسیعی از مهارت‌های فردی نیاز دارند. گولمن در جریان
پژوهش خود که به منظور بررسی این موضوع انجام داد، به این نتیجه رسید
که در حدود دو سوم از بهترین کارهای انجام گرفته نو سط افراد عادی قبل
استناد به شایستگی‌های هیجانی آن هاست، نه مهارت‌های فنی و شناختی.
مدیری که از لحظه هیجانی با هوش است، می‌تواند از طریق خودآگاهی،
روحیات خود را کنترل کند؛ از طریق خودمدیریتی، آنها را بهبود بخشد؛ از
طریق همدلی، تاثیر آنها را در کنداز طریق مدیریت روابط، به شیوه‌هایی

1- emotional intelligence

2- Hannt& yokel

3- Goleman, D., Boyatzis, R. & McKee, A

سال، ۲۱/۱ درصد بین ۵ تا ۱۰ سال، ۱۱/۸ درصد بین ۱۰ تا ۱۵ سال، ۱۵/۸ سال و بالاتر بود.
وضعیت هوش هیجانی مدیران ورزشی در جدول شماره ۱ نشان شده است.

جدول (۱) وضعیت هوش هیجانی مدیران ورزشی

متغیر	تعداد	کمترین	بیشترین	انحراف معیار	میانگین مشاهده شده	میانگین آماری	مقدار؛	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
هوش هیجانی	۲۱۷	۱۳۹	۲۴۴	۱۷/۹	۱۷/۲۶	۱۵	۸/۷۸	۷۵	۰/۰۰۱
مدیریت روابط	۷۶	۱۲	۹۹	۶/۹۱	۷۰/۲۷	۶۰	۱۲/۹۵	۷۵	۰/۰۰۱
آگاهی اجتماعی	۷۶	۲۱	۴۲	۳/۳۶	۳۴/۱۳	۳۰	۱۰/۷	۷۵	۰/۰۰۱
خودمدیریتی	۷۶	۵۵	۹۹	۶/۹۱	۷۰/۲۷	۶۰	۱۲/۹۵	۷۵	۰/۰۰۱
خودآگاهی	۷۶	۱۳	۲۱	۲/۲۴	۱۷/۲۶	۱۵	۸/۷۸	۷۵	۰/۰۰۱

با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان نتیجه گرفت که خودمدیریتی مدیران بالاتر از حد متوسط است.

آگاهی اجتماعی: کم ترین مقدار آگاهی اجتماعی مدیران، ۲۱، بیشترین آماری ۱۸۰ بزرگ‌تر است و این تفاوت در سطح ۰/۰۵ معنی‌دار است؛ لذا با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان نتیجه گرفت که هوش هیجانی مدیران بالاتر از حد متوسط است. هوش هیجانی مدیران شامل چهار مؤلفه است که وضعیت هر یک از مؤلفه‌های آن به شرح ذیل است:

خودآگاهی: کم ترین مقدار خودآگاهی مدیران، ۱۳، بیشترین ۲۱، و انحراف

معیار ۲/۲۴ است. میانگین مشاهده شده ۱۷/۲۶ که از میانگین ۱۵ بزرگ‌تر است و این تفاوت در سطح ۰/۰۵ معنی‌دار است؛ لذا با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان نتیجه گرفت که خودآگاهی مدیران بالاتر از حد متوسط است.

خودمدیریتی: کم ترین مقدار خودمدیریتی مدیران، ۵۵، بیشترین ۹۹، و

انحراف معیار ۱۶/۹۱ است. میانگین مشاهده شده ۷۰/۲۷ که از میانگین ۶۰ بزرگ‌تر است و این تفاوت در سطح ۰/۰۵ معنی‌دار است؛ لذا

جدول (۲) وضعیت اثربخشی سازمانی مدیران ورزشی

متغیر	تعداد	کمترین	بیشترین	انحراف معیار	میانگین مشاهده شده	میانگین آماری	مقدار؛	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
اثربخشی سازمانی	۲۱۷	۸۳	۱۵۱	۱۵/۴۴	۱۲۶/۴	۱۰۲	۱۳/۷۷	۷۵	۰/۰۰۱

از حد متوسط است.

رابطه هوش هیجانی و اثربخشی سازمانی مدیران ورزشی به وسیله ضریب همبستگی پیرسون تعیین شد که نتایج آن در جدول شماره ۳ ارائه شده است.

کم ترین مقدار اثربخشی سازمانی مدیران ورزشی، ۸۳، بیشترین ۱۵۱، و انحراف معیار ۱۵/۴۴ است. میانگین مشاهده شده ۱۲۶/۴ که از میانگین ۱۰۲ بزرگ‌تر است و این تفاوت در سطح ۰/۰۵ معنی‌دار است؛ لذا با ۹۵ درصد اطمینان نتیجه گرفت که اثربخشی سازمانی مدیران ورزشی بالاتر

جدول (۳) رابطه هوش هیجانی و مؤلفه های آن و اثربخشی سازمانی مدیران ورزشی

متغیر	شاخص	تعداد	ضریب همبستگی	سطح معنی داری
رابطه بین خودآگاهی و اثربخشی سازمانی		۷۶	۰/۱۸۲	۰/۱۱۶
رابطه بین خودمدیریتی و اثربخشی سازمانی		۷۶	۰/۴۱۵	۰/۰۰۰۱
رابطه بین آگاهی اجتماعی و اثربخشی سازمانی		۷۶	۰/۱۹۹	۰/۰۸۵
رابطه بین مدیریت روابط و اثربخشی سازمانی		۷۶	۰/۳۷۶	۰/۰۰۱

داد بین میزان مدیریت روابط مدیران و اثربخشی سازمانی آنها رابطه مستقیم معنی داری مشاهده شد ($p < 0.05$). نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد بین میزان خودآگاهی مدیران و اثربخشی سازمانی آنها رابطه معنی دار مشاهده نشد ($p = 0.182$). اما نتایج نشان داد بین میزان خودمدیریتی مدیران و اثربخشی سازمانی آنها رابطه مستقیم معنی دار مشاهده شد ($p < 0.01$)، لیکن نتایج نشان داد که بین میزان آگاهی اجتماعی مدیران و اثربخشی سازمانی آنها رابطه معنی دار مشاهده نشد ($p = 0.001$). در حالی که نتایج نشان داد که نتایج آن در جدول های شماره ۴ و ۵ را به شده است.

جدول (۴) نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه بر اساس مؤلفه های هوش هیجانی آنها

A.R ^۲	R ^۲	R	P	F	df	MS	SS	منبع تغییرات	مدل
۰/۱۶۱	۰/۱۷۲	۰/۴۱۵	۰/۰۰۰۱	۱۵/۴۱۹	۱	۳۰.۸۶/۳۴۷	۳۰.۸۶/۳۴۷	رگرسیون	اول: خودمدیریتی
					۷۴	۲۰۰.۱۶۲	۱۴۸۱۲/۰۰۸	با قیمانده	
					۷۵	----	۱۷۸۹۸/۳۵۵	مجموع	
۰/۲۲۲	۰/۲۴۳	۰/۴۹۳	۰/۰۰۰۱	۱۱/۷۰۷	۲	۲۱۷۳/۳۵۵	۴۳۴۶/۷۱۱	رگرسیون	دوم: خودمدیریتی و مدیریت روابط
					۷۳	۱۸۵/۶۳۹	۱۳۵۵۱/۶۴۵	با قیمانده	
					۷۵	----	۱۷۸۹۸/۳۵۵	مجموع	

نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام به گام نشان داد در مدل دوم مؤلفه های خودمدیریتی و مدیریت روابط مدیران ورزشی، توان تبیین 0.243 از واریانس اثربخشی سازمانی آنها را به طور معنی داری دارند.

($F_{(۳,۷۳)} = ۱/۷۰۷$ و $R^2 = 0.243$ و $p < 0.01$).

جدول (۵) ضرایب رگرسیون برای مؤلفه های هوش هیجانی پیش بینی کننده اثربخشی سازمانی مدیران ورزشی

متغیر (عامل)	B	Beta	S.E	t	P
مقدار ثابت	۴۶/۹۰۴	---	۱۶/۹۷۹	۲/۷۶۲	۰/۰۰۷
خودمدیریتی	۰/۷۴۵	۰/۳۳	۰/۲۳۸	۳/۱۲۹	۰/۰۰۳
مدیریت روابط	۰/۳۳۹	۰/۲۷۸	۰/۱۳۰	۲/۶۰۶	۰/۰۱۱

بحث و نتیجه گیری

نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد بین مؤلفه های خودمدیریتی و نیز مدیریت روابط مدیران ورزشی و اثربخشی سازمانی آنها رابطه مستقیم معنی داری مشاهده شد. از این رو می توان گفت مدیران ورزشی که دارای خودمدیریتی و مدیریت روابط بالاتری هستند، اثربخشی بهتری در سازمان دارند. اما نتایج نشان داد بین مؤلفه های خودآگاهی و نیز آگاهی اجتماعی مدیران ورزشی و اثربخشی سازمانی آنها رابطه معنی دار مشاهده نشد. نتیجه این تحقیق با نتایج تحقیقات انجام گرفته توسط Bar-On, ., ۲۰۰۰، Bar-On, ., ۲۰۰۰ و (تراجی و زارع، ۱۳۸۲)، (تاجی، ۱۳۸۶)، (خلیلی، ۱۳۸۷). (یعقوبی و R.) ترجیب و مذکور است.

ضرایب رگرسیون با وزن های استاندارد شده بتا نشان داد که یک انحراف معیار تغییر هم زمان در مؤلفه های خودمدیریتی و مدیریت روابط به ترتیب باعث 0.278 و 0.233 از انحراف معیار تغییر در اثربخشی سازمانی مدیران ورزشی می شود. به این ترتیب معادله پیش بینی اثربخشی سازمانی

منابع

۱. بابایی زکلیکی محمدعلی، مومنی (۱۳۸۵). پژوهشی درباره رابطه هوش هیجانی مدیران و جو سازمانی. *فصلنامه علوم مدیریت ایران*, دوره اول، شماره ۲، ص ۳۶۵.
۲. Goleman, D. (1995): *Emotional intelligence*, New York, Bantam Books.
۳. خاکزادیان، زهره (۱۳۸۷). تأثیر هوش عاطفی (هیجانی) بر عملکرد کارکنان اداره کل درمان غیرمستقیم استان تهران (سازمان تامین اجتماعی). *تهران: بی‌جا*, (رساله کارشناسی ارشد مدیریت منابع انسانی).
۴. Haant & yokel (1991). *Intelligence and its uses*. Harpers' magazine, 143, 207-244.
۵. Coney, F. B. and K. S. (1992). *Participative Management: A Practical Experience*. Personnel, (nov.dec.).
۶. BarOn, R. (2000). Emotional and social intelligence: insights from the emotional quotient inventory, in BarOn and J.D.A, Parked (Eds), *Handbook of Emotional intelligence*, S. F. JosseyBass.
۷. ترابی و زارع (۱۳۸۲). بهره وری کارکنان شرکت‌های بیمه در پرتو هوش هیجانی و کیفیت زندگی کاری. دوره دوم، شماره ۳، ص ۳۰۵۴.
۸. تاجی، مرتضی (۱۳۸۶). مقایسه هوش عاطفی ورزشکاران رشته‌های تیمی و انفرادی پسران شرکت‌کننده در هشتمین المپیاد دانش آموزان مدارس کشور. مشهد: دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد. (رساله کارشناسی ارشد تربیت بدنی و علوم ورزشی).
۹. خلیلی، سودابه (۱۳۸۷). بررسی تأثیر هوش عاطفی، سرمایه اجتماعی و توسعه منابع انسانی بر بهره وری شرکت همشهری. *تهران: بی‌جا*, (رساله کارشناسی ارشد مدیریت دولتی، گرایش منابع انسانی).
۱۰. یعقوبی، نورمحمد و مقدمی، مجید (۱۳۸۸). بررسی رابطه بین هوش هیجانی و سبک رهبری تحول آفرین. *پژوهشنامه مدیریت اجرایی*, سال نهم، شماره ۱، ص ۱۲۰.
۱۱. بابایی، محمدعلی و مومنی، نونا (۱۳۸۴). تأثیر هوش هیجانی بر اثربخشی مدیران. *مجله تدبیر*, شماره ۱۶۶.
۱۲. سبک رو، مهدی و فایی یگانه، محمد (۱۳۸۹). بهره وری کارکنان شرکت‌های بیمه در پرتو هوش هیجانی و کیفیت زندگی کاری. *فصلنامه صنعت بیمه*, شماره ۲۵، ص ۲۱۷۹.
۱۳. Avoolio, A. (2003). *Emotional intelligence*. New York: August 2014.
۱۴. مرادی، محمد و عابدی جعفری، حسن (۱۳۸۹). بررسی رابطه بین سبک رهبری تحول آفرین با هوش عاطفی و بهره‌هوشی. *فصلنامه مدیریت*, شماره ۲۰، ص ۷۶۶۲.
۱۵. فیضی، طاهره (۱۳۸۳). *مبانی سازمان مدیریت*. تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور، چاپ پانزدهم.

مقدمی، ۱۳۸۸)، (بابایی و مومنی، ۱۳۸۴) و (سبک رو و فایی یگانه، ۱۳۸۹). مشابه و هم سواست. بنابراین با توجه به مبانی نظری و تحقیقات انجام گرفته می‌توان چنین نتیجه گرفت که با افزایش مؤلفه‌های خودمدیریتی و مدیریت روابط هوش هیجانی مدیران ورزشی، اثربخشی سازمانی آنها نیز افزایش می‌یابد.

نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه اثربخشی سازمانی مدیران ورزشی بر اساس مؤلفه‌های هوش هیجانی آنها نشان داد طبق مدل دوم، مؤلفه‌های خودمدیریتی و مدیریت روابط مدیران، توان تبیین ۰/۲۴۳ از واریانس اثربخشی سازمانی آنها را به طور معنی داری دارد. این یافته با نتایج تحقیق (هانت و یوکل، ۱۹۹۱)، (آولیو، ۲۰۰۳) همخوانی دارد. در توضیح این یافته می‌توان گفت هوش هیجانی توان تبیین و تغییرپذیری اثربخشی سازمانی را دارد. بنابراین می‌توان دریافت هوش هیجانی از عوامل تبیین کننده اثربخشی سازمانی است که می‌تواند مقدار قابل توجهی از تغییرات آن را تبیین کند. هم چنین نتایج نشان داد مؤلفه‌های خودمدیریتی و مدیریت روابط هوش هیجانی مدیران ورزشی توان پیش‌بینی اثربخشی سازمانی آنها را دارد. به گونه‌ای که ضرایب رگرسیون با وزن‌های استاندارد شده بنا نشان داد یک انحراف معیار تغییر هم زمان در مؤلفه‌های خودمدیریتی و مدیریت روابط مدیران ورزشی به ترتیب باعث ۰/۳۳ و ۰/۲۷۸ انحراف معیار تغییر در اثربخشی سازمانی آنها می‌شود. ضرایب مدل رگرسیون نشان می‌دهد مؤلفه‌های خودمدیریتی و مدیریت روابط هوش هیجانی اثر مثبت معنی داری روی اثربخشی سازمانی مدیران ورزشی دارد. این یافته با نتایج تحقیقات آولیو، ۲۰۰۳)، بارآن، ۲۰۰۰، زکلیکی و مومنی، ۱۳۸۵)، مرتضوی و مرادی، ۱۳۸۹)، خلیلی، ۱۳۸۷)، فیضی و تسلیمی، ۱۳۸۳)، ترابی و زارع، ۱۳۸۲)، استفن و همکاران، ۱۹۹۵)، الفنبین و همکاران، ۲۰۰۶)، سالویو و همکاران، ۱۹۹۰)، گولمن و همکاران، ۲۰۰۱)، والانی و ده بیگی، ۱۳۸۷) همخوانی دارد. بنابراین با توجه به مبانی و تحقیقات انجام گرفته می‌توان چنین نتیجه گرفت مدیرانی که در مؤلفه‌های خودمدیریتی و مدیریت روابط هوش هیجانی بالاتری دارند، اثربخشی سازمانی بیشتری دارند. بنابراین طریق مؤلفه‌های خودمدیریتی و مدیریت روابط هوش هیجانی مدیران می‌توان اثربخشی سازمانی آنها را پیش‌بینی کرد.

20. Salooe, P. & Mire, J. (1990). Primal Leadership: The Hidden Driver of Great Performance.
21. Elfenbein, H. A. (2006). Team emotional intelligence what it can mean and how it can affect performance, in Druskat, v. Sala, F. & Mount, G. (Eds), Linking Emotional intelligence and performance, at work: current research Evidence with individuals and Group (p 165 184).
۱۶. الونی، سیدمهدی و ده بیگی، مینا (۱۳۸۷). تاثیر آموزش هوش هیجانی بر کیفیت خدمات شعب بانک ملت. *فصلنامه علوم مدیریت ایران*, سال دوم، شماره ۱۲۹، ۷.
17. Esstefen prapenz, organiz teuori, normohamad , Archive ofsid.
18. Greaves, J. & Brad, B. (2003). Team emotional intelligence, available at www.talentsmart.com.
19. Goleman, D., Boyatzis, R. & McKee, A. (2001). Primal Leadership: The Hidden Driver Of Great Performance. Harvard Business Review, 4353.